

UUTISET

Kotimaa [Politiikka](#) [Ulkomaat](#) [Pääkirjoitus](#) [Tampere](#) [Turku](#) [Oulu](#) [Helsinki](#) [Espoo](#) [Vantaa](#) [Työe](#)

JUURI NYT: Käsiaseen ”leikillään turvakseen” käräjäoikeuteen tuonut tuomari tuomittiin sakkoihin

KOTIMAA

Näillä seteleillä Suomessa olisi maksettu ostoksia, jos Tali-Ihantala olisi murtunut

Numismaattinen Aikakauskirja esittelee vain hyvin harvojen tunteman seteliperheen, jonka takapuolet tuntee vielä harvempi.



Kalliiksi olisi Suomen kansalle tullut näiden seteleiden käyttöontulo. Tali-Ihantalan maastossa taisteltiin Venäjän suurhyökkäystä vastaan kesäkuussa 1944. KUVA: SA-KUVA, TUNTEMATON

HENKILÖ

Tuomas Manninen

12:00

SETELIT eivät ole erityisen sävyttäviä aiheiltaan tai värimaailmaltaan.

Harmaata, ruskeaa, harmaanruskeaa, vihertävän harmaata.

Nimellisarvot ovat 1000 mk, 500 mk, 100 mk, 50 mk, 20 mk, 10 mk eli samat kuin Suomessa sotavuosina käytössä olleissa seteleissä.

Aiheet ovat epämääräisiä koristekuvioita.

– Design on aika tyypillistä tuon ajan neuvostoliittolaisille seteleille, sanoo Kansallismuseon intendentti **Jani Oravisjärvi**.



Tonnin tunnisti paitsi viljavista nollistaan, myös harmaanvihreästä tai vihreänharmaasta väristä.

KUVA: TUNTEMATON HENKILÖ

Seteleissä on vuosiluku 1944, joka on Suomen historian kohtalonvuosi.

Jokaisen setelityypin ylälaidassa lukee PUNAISEN ARMEIJAN PÄÄLLYSTÖ ja alhaalla VASTAANOTTO KAIKISSA MAKSUISSA ON VÄLTÄMÄTÖNTÄ.

Setelien väärentäminen on rangaistavaa ”sota-ajan lakien mukaan”.

KYSEESSÄ ovat Neuvostoliiton vuonna 1944 Suomen miehityksen varalle painamat setelit, joita ei sattuneesta syystä koskaan otettu käyttöön.

Suomi jäi miehittämättä. Neuvostoliiton 10. kesäkuuta 1944 alkanut suurhyökkäys Kannaksella tyrehtyi Tali-Ihantalan ja Vuosalmen torjuntataisteluissa.

Vieraan vallan ja vieraan setelistön torjuminen maksoi paljon verta.

Oravisjärvi on kirjoittanut seteleistä juuri ilmestyneessä *Numismaattisessa Aikauslehdessä*, jota julkaisee Suomen Numismaattinen yhdistys.



Ei suurmiehiä, ei eläimiä, ei siltoja, vaan Neuvostoliiton designmaailman koristekuvioita.
KUVA: TUNTEMATON HENKILÖ

Setelien olemassaolosta ei ole juuri tiedetty.

Numismaattisessa Aikauslehdessä julkaistut setelien etupuolet valokuvattiin viitisen vuotta sitten Moskovassa setelipaino Goznakin tiloissa.

Kuvat ottanut henkilö haluaa Oravisjärven mukaan pysytellä tuntemattomana. Oravisjärvi ei voi ottaa kantaa edes siihen, onko henkilö suomalainen.

– Hän ei aluksi ollut tajuta, mistä seteleistä oikein on kyse, Oravisjärvi kertoo.

Oravisjärvi kuuli löydöstä vuonna 2018, vuosi tai pari kuvaamisen jälkeen.

Ehkä juuri alkuhämmennyksen vuoksi setelien taustapuolet jäivät sillä kertaa kuvaamatta. Se oli tarkoitus tehdä myöhemmin, mutta jäi tekemättä.

Seteliperheen takapuolet ovat mysteeri.

Oravisjärvi arvelee, että mikäli taustat noudattavat tyyliltään aikansa neuvostoseleitä, sielläkään ei ole suuria visuaalisia elämyksiä.



Kymppi on sarjanumeron perusteella prototyyppi. KUVA: TUNTEMATON HENKILÖ

Sarjanumeroiden perusteella osa seteleistä oli jo tuotannossa eli niitä lienee painettu jopa niin sanotusti vinoon menevä pino. 10 markan ja 50 markan setelin nollapitoinen numero viittaa pelkkään prototyyppiin.

Setelit saattavat olla Goznakin pääsuunnittelijana vuosina 1932–1971 toimineen **Ivan Dubasovin** käsialaa. Tuottelias Dubasov (1897–1988) suunnitteli valtavan määrän neuvostoseleitä, postimerkkejä, kunniamerkkejä ja mitaleita.

Hänen krumeluurista taiteellista näkemystään hyödynnettiin myös DDR:n, Mongolian, Puolan, Kiinan, Tshekkoslovakian ja Albanian setelistöissä.

Ja Suomen, vaikka miehitysseteleitä ei koskaan otettu käyttöön.

Lue lisää: Yksi Suomen sotahistorian tunnetuimmista valokuvista ”heräsi eloon” – tämä tiedetään kuvan tapahtumista Ihantalassa 1944